

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim za rok 2007

Starogard Gdański Marzec 2008

Opracował: Marcin Lempkowski
 Sławomir Sułkowski

	Str.
Spis treści	
Wstęp	2
1. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)	5
1.1. Bezrobotni ogółem	5
1.2. Bezrobotni zarejestrowani według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy	9
1.3. Bezrobotni zarejestrowani według zawodów – stan na dzień 31.12.2007 r.	11
2. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów)	15
2.1. Oferty pracy zgłoszone w 2007 r. według rodzaju działalności	16
2.2. Oferty pracy zgłoszone w 2007 r. według zawodów	18
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	23
3.1. Zawody nadwyżkowe	25
3.2. Zawody deficytowe	26
3.3. Zawody zrównoważone	28
3.4. Szansa uzyskania oferty pracy w zawodzie	29
4. Edukacja	31
Wnioski	41
Spis wykresów i tabel	44
Aneks statystyczny	46

Wstęp

Jednym z ustawowych zadań samorządu powiatu starogardzkiego w zakresie polityki rynku pracy, realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim, jest opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim realizując te zadania opracował kolejną analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim. Analiza obejmuje rok 2007.

Do opracowania „monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych” w powiecie starogardzkim posłużyły sprawozdania MPiPS – 01 (załączniki 2 i 3), które na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 września 2006 r. są elementem systemu statystyczno-sprawozdawczego z rynku pracy na rok 2007; klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, którą określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r., Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz raporty Departamentu Rynku Pracy i opracowania własne Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim (dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy).

W celu prawidłowego zrozumienia zagadnień związanych z „Monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych” (MZDiN) należy określić podstawowe definicje tej dziedziny.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz. Kompleksowa wiedza w zakresie rynku pracy, a zwłaszcza w zakresie relacji popyt-podaż pracy, jest istotna przy podejmowaniu działań w celu trafnego diagnozowania wymagań konkretnych pracodawców i dopasowania kwalifikacji osób poszukiwanych przez pracodawców poprzez wybór odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych i kształcenia zawodowego.

Przez ***zawód deficytowy*** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez ***zawód nadwyżkowy*** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód należy definiować jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami poprzez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

Klasyfikacja zawodów i specjalności została wprowadzona na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z 8 grudnia 2004 roku (DZ. U. z 2004 r., nr 265, poz. 2644) i służy ona ujednoliceniu nazewnictwa zawodów i specjalności występujących w gospodarce i na rynku pracy oraz racjonalnemu planowaniu obsługi rynku pracy i określaniu jego struktury zawodowej. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem dwóch aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w 10 grup wielkich, 30 grup dużych, 116 grup średnich i 392 grup elementarnych, przy czym te ostatnie obejmują **1770 zawodów i specjalności**. W klasyfikacji zastosowano kod sześciocyfrowy. Pierwsza cyfra oznacza grupę wielką, druga dużą, trzecia średnią, czwarta elementarną, natomiast dwie pozostałe cyfry podają miejsce zawodu czy specjalności w określonej grupie elementarnej.

Cel opracowania

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny. Podstawowym jego celem jest opracowanie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w 2007 r. Porównanie struktury zawodowej strony popytowej (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),

- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, szanse uzyskania oferty, długotrwałego bezrobocia.

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

- o określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych i regionalnym rynku pracy,
- o stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- o określeniu odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- o bieżącej korekcie poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- o usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- o ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Głównymi adresatami informacji zawartych w opracowaniu są:

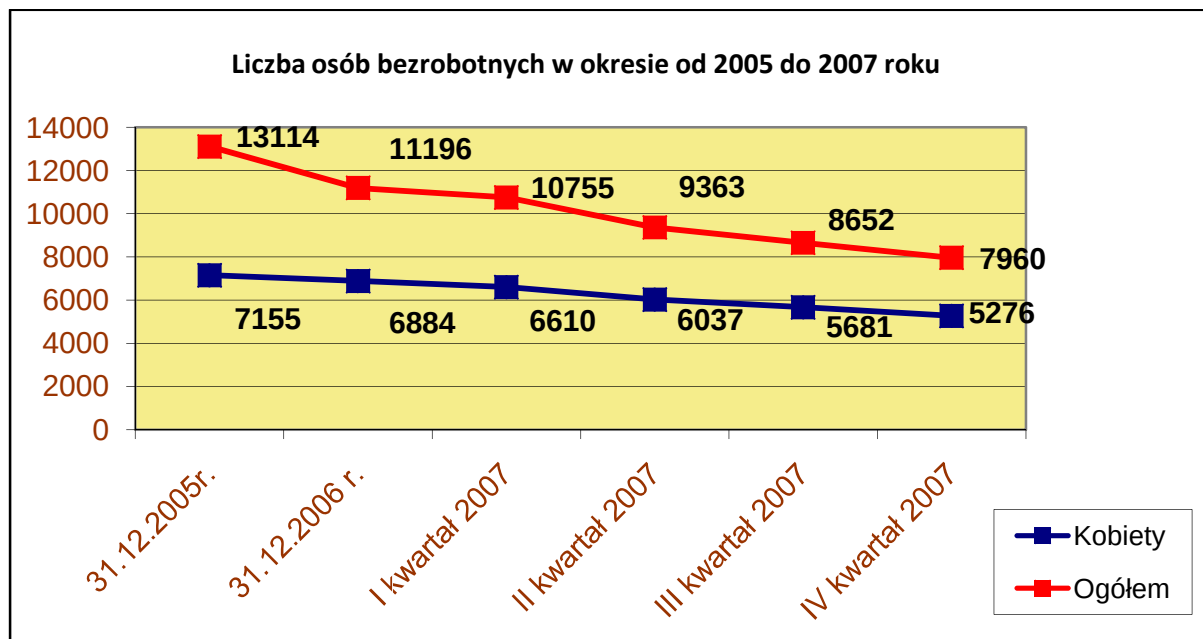
- Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku,
- organy administracji rządowej i samorządowej, odpowiedzialne za realizację polityki oświatowej w województwie i powiecie starogardzkim,
- dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych,
- instytucje szkoleniowe oraz inne podmioty z terenu powiatu starogardzkiego oraz województwa pomorskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)

1.1. Bezrobotni ogółem

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starogardzie Gdańskim zarejestrowanych było **7960** (na koniec 2006 roku - **11 196** !) osób bezrobotnych. W przeciągu roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych spadła, zatem o **3236** osób.

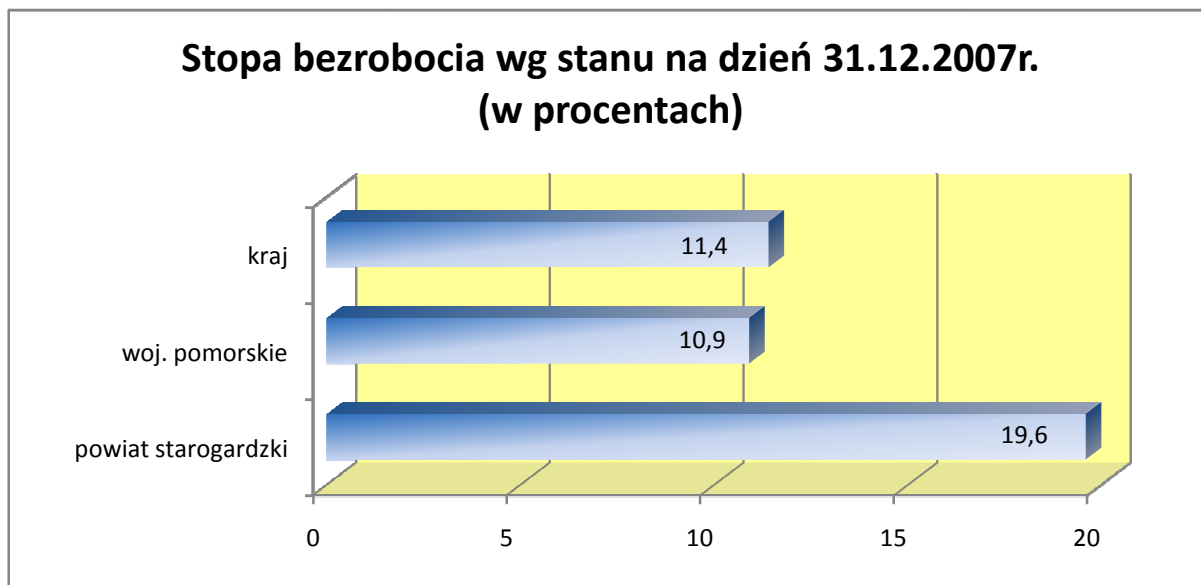
WYKRES 1

Stopa bezrobocia w powiecie wynosiła **19,6 %** tj. o **7,1** pkt. proc. mniej w porównaniu z grudniem 2006 r., w województwie pomorskim 10,9 % tj. o 4,6 pkt. proc. mniej w porównaniu z grudniem 2006 r., w kraju 11,4 % tj. o 3,5% mniej w porównaniu z grudniem 2006 r.

Rzeczywista stopa bezrobocia w powiecie starogardzkim wśród osób w wieku od 15 do 65 lat jest zdecydowanie niższa. Szacunki na podstawie badania ankietowego wskazują, iż jest to około 12 %¹.

WYKRES NR 2

Poprawa sytuacji na rynku pracy przejawiająca się spadkiem liczby osób bezrobotnych i poszukujących pracy skutkuje z reguły pogorszeniem się struktury bezrobocia. Dzieje się tak dlatego, że w pierwszej kolejności zatrudnienie znajdują osoby lepiej odpowiadające oczekiwaniom pracodawców. Do grup bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy zalicza się w szczególności osoby w wieku do 25 lat, osoby w wieku 50 lat i więcej oraz długotrwale pozostających bez pracy. Szczególną grupą we wszystkich tych kategoriach są bezrobotne kobiety. W przypadku powiatu starogardzkiego cechującego się niższą od średniej gęstością zaludnienia, ponadprzeciętnym odsetkiem ludności wiejskiej i ponadprzeciętnym udziałem nietowarowych gospodarstw rolnych istotne znaczenie dla rynku pracy ma również sytuacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi². W powiecie starogardzkim duża liczba gospodarstw rolnych posiada wielkość do 5 ha (ok. 55-60%),

¹ „Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy dla powiatu starogardzkiego na lata 2007-2013”
Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, red. M. Nowicki, Starogard Gd. 2007

² Tamże

zaledwie ok. 10% ma wielkość powyżej 20 ha. Głównymi kierunkami produkcji są: produkcja żywca wieprzowego, zbóż, żywca wołowego oraz mleka.³

Wśród ogółu zarejestrowanych **1313** (16,5 %) to osoby nieposiadające zawodu (w 2006 r. 1524 osoby tj. 16,27 % ogółu). Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

W okresie 12 miesięcy 2007 roku zarejestrowały się 9152 osoby, w tym 4543 kobiet tj. 49,6% nowo zarejestrowanych, a liczba nowo zarejestrowanych w poszczególnych kwartałach przedstawiała się następująco:

TABELA NR 1

Kwartał	Liczba zarejestrowanych ogółem	W tym kobiet
I	2136	1132
II	2064	1037
III	2450	1291
IV	2502	1219

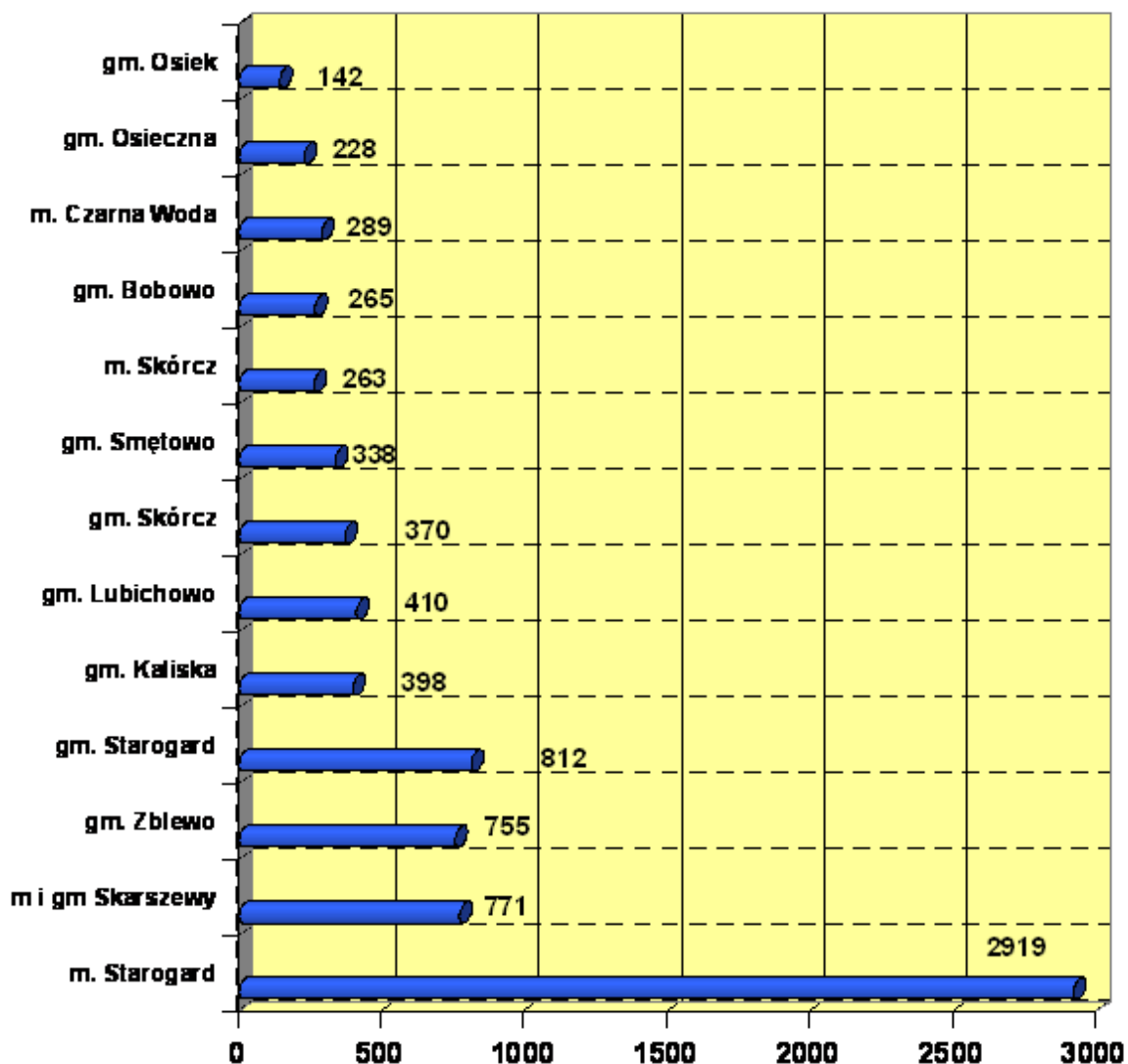
Spośród osób nowo zarejestrowanych w okresie 12 miesięcy 2007 roku:

- ◆ 1952 osoby po raz pierwszy uzyskały status bezrobotnego,
- ◆ 7200 osób powróciło do rejestracji po raz kolejny od 1990r.,
- ◆ 2380 osób przed uzyskaniem statusu bezrobotnego dotychczas nie pracowało,
- ◆ 2742 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych,
- ◆ 3857 osób do 25 roku życia.

³ „Informacja dla społeczeństwa województwa pomorskiego o zrównoważonym rozwoju i stanie środowiska” Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku

WYKRES NR 3

Bezrobotni wg miast i gmin powiatu starogardzkiego na dzień 31.12.2007 r.⁴

Analizując dane obrazujące liczbę osób bezrobotnych w poszczególnych miastach i gminach powiatu starogardzkiego warto pamiętać, że cechuje się on dużą powierzchnią. Gminy położone przy jego południowych i zachodnich granicach są znacznie oddalone od ośrodka powiatowego, którym jest Starogard Gdański, co utrudnia dostęp do lepiej rozwiniętych rynków pracy, czyli przede wszystkim Trójmiasta.

⁴ Informacja Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gd. o działalności w 2007 roku.

1.2. Bezrobotni zarejestrowani według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy**– stan na koniec 2007 r.**

W 2007 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starogardzie Gdańskim zarejestrowały się **9152** osoby bezrobotne, z tego **6772** to osoby poprzednio pracujące. Wśród osób bezrobotnych poprzednio pracujących: **1667** osób, tj. 24,6 % **pracowało w sektorze usług**, **1484** osób, tj. 21,9 % **pracowało w przemyśle** i **101** osób, tj. 1,5 % **w rolnictwie**.

Ponadto **3520** osób bezrobotnych, tj. 51,9 % ogółu osób poprzednio pracujących stanowiły osoby, których nie można było zakwalifikować do odpowiedniego rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy z powodu braku wystarczającej informacji o działalności gospodarczej ostatniego pracodawcy (sekcji PKD).

Najwięcej bezrobotnych przed zarejestrowaniem się w Powiatowym Urzędzie Pracy pracowało w następujących rodzajach działalności (sekcjach PKD):

Usługi:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – **679** osób
- działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – **364** osoby
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne – **150** osób
- transport, gospodarka magazynowa i łączność – **114** osób
- hotele i restauracje – **103** osoby
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna – **98** osób
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – **88** osób
- edukacja – **51** osób

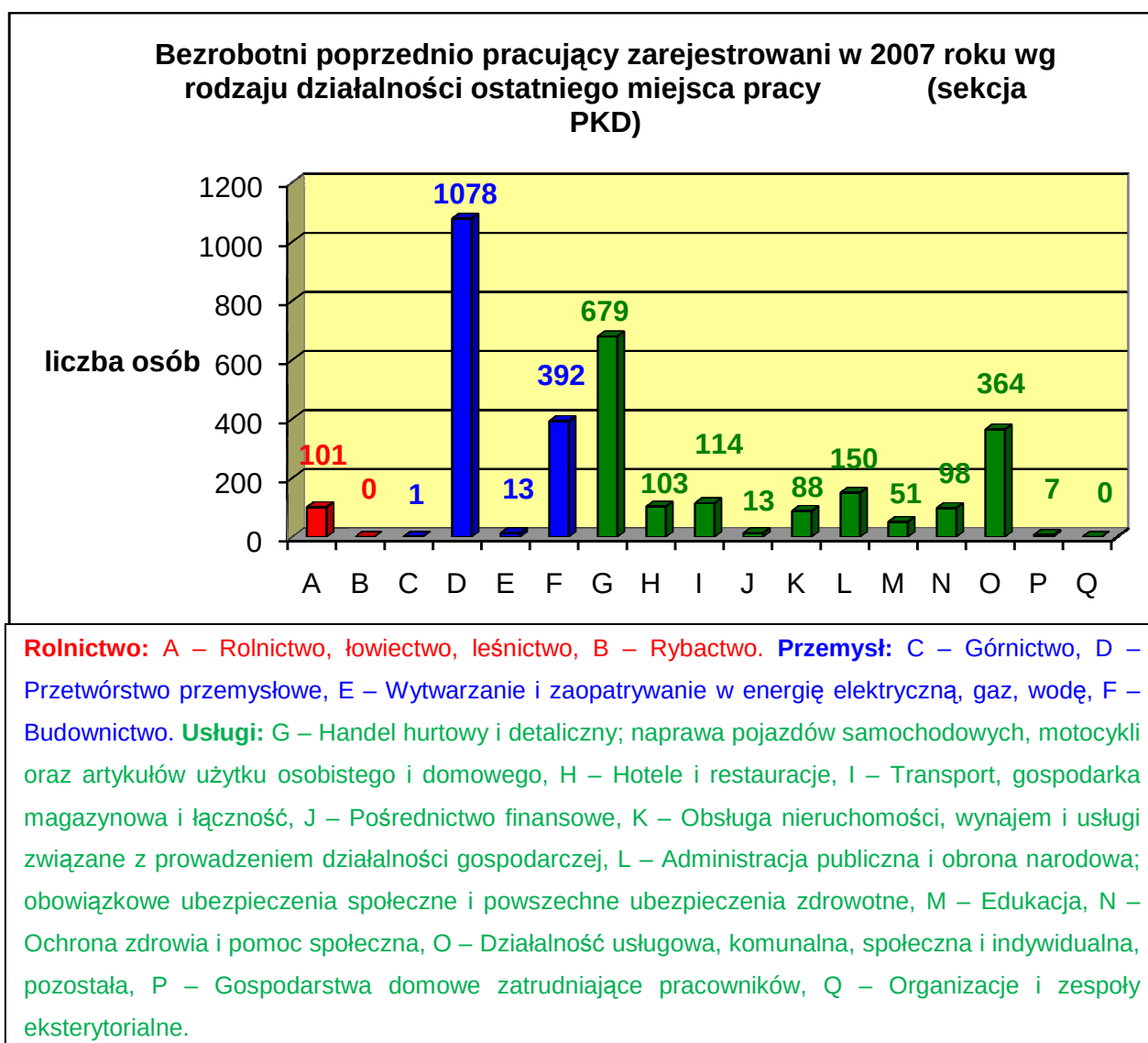
Przemysł:

- przetwórstwo przemysłowe – **1078** osób
- budownictwo – **392** osoby

Rolnictwo:

- rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo – **101** osób

WYKRES NR 4

1.3 Bezrobotni zarejestrowani według zawodów – stan na koniec 2007 r.

Najwięcej osób wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. zarejestrowało się w grupach:

- **Sprzedawcy i demonstratorzy (5221)** – 15,7 % w tym:
Sprzedawca (522107) – 1038 osób, w tym 980 kobiet
- **Obuwnicy* zawód szkolny: Obuwnik - obejmuje grupę elementarną (7443)** – 5,6 % w tym:
Obuwnik przemysłowy (744304) – 343 osób, w tym 315 kobiet
Pozostali obuwnicy (744390) – 25 osób, w tym 24 kobiety
- **Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne (9132)** – 4,9 % w tym:
Sprzątaczkę (913207) – 212 osób, w tym 208 kobiet
Salowa (913206) – 52 osoby, w tym 51 kobiet
Pomoc kuchenna (913204) – 46 osób, w tym 41 kobiet
- **Gospodarze budynków (9141)** – 4,9 % w tym:
Robotnik gospodarczy (914103) – 324 osoby, w tym 155 kobiet
- **Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (9321)** – 4,3 % w tym:
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932104) – 183 osoby, w tym 136 kobiet
Pakowacz (932103) – 59 osób, w tym 53 kobiety
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (932190) – 18 osób, w tym 12 kobiet
- **Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (9313)** – 2,9 % w tym:
Robotnik budowlany (931301) – 190 osoby, w tym 8 kobiet
- **Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani (3419)** – 2,8 % w tym:

-
- Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista] (341902)*
– 150 osób, w tym 128 kobiet
- Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]*
– 26 osób, w tym 18 kobiet
- **Kucharze (5122)** – 2,3 % w tym:
 - Kucharz (512201)* – 121 osób, w tym 97 kobiet
 - Kucharz małej gastronomii (512202)* – 33 osoby, w tym 20 kobiet
 - **Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (4191)**
– 2,1 % w tym:
 - Pracownik biurowy (419101)* – 130 osób, w tym 118 kobiet
 - Specjalista ds. marketingu i handlu [sprzedaży] (241912)* – 21 osób, w tym 15 kobiet
 - **Szwaczki, hafciarki i pokrewni (7436)** – 2,1 % w tym:
 - Szwaczka (512204)* – 131 osób, w tym 128 kobiet
 - **Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (9313)** – 2,58 % w tym:
 - Robotnik budowlany (931301)* – 202 osoby, w tym 8 kobiet
 - **Mechanicy pojazdów samochodowych* zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną (7231)** – 1,6 % w tym:
 - Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych (723190)* – 76 osób, w tym żadnej kobiety
 - Mechanik samochodów osobowych (723105)* – 29 osób, w tym żadnej kobiety
 - **Ślusarze i pokrewni (7222)** – 1,6 % w tym:
 - Ślusarz (722204)* – 106 osób, w tym 8 kobiet
 - **Pracownicy domowej opieki osobistej (5133)** – 1,5 % w tym:
 - Opiekunka domowa (513301)* – 86 osób, w tym 85 kobiet
 - Siostra PCK (513302)* – 17 osób, w tym 17 kobiet
 - **Stolarze i pokrewni (7422)** – 1,5 % w tym:
 - Stolarz (742204)* – 48 osób, w tym 7 kobiet
 - Stolarz meblowy (742207)* – 43 osoby, w tym 12 kobiet
 - **Rolnicy produkcji roślinnej (6111)** – 1,2 % w tym:

Pozostali rolnicy produkcji roślinnej (611190) – 79 osób, w tym 59 kobiet

- **Magazynierzy i pokrewni (4131)** – 1,2 % w tym:

Magazynier (413103) – 80 osób, w tym 39 kobiet

- **Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani (8291)** – 1,2 % w tym:

Operator urządzeń pakujących (829103) – 46 osób, w tym 45 kobiet

Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani (829190) – 31 osób, w tym 18 kobiet

- **Murarze i pokrewni (7121)** – 1,1 % w tym:

Murarz (712102) – 75 osoby, w tym 0 kobiet

- **Portierzy, woźni i pokrewni (9152)** – 1,1 % w tym:

Dozorca (915202) – 58 osób, w tym 29 kobiet

Lista 20 zawodów, w których było najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r.

- 1) **Bez zawodu (000000)** – 1313 osób, w tym 909 kobiet; w tym 175 absolwentów
- 2) **Sprzedawca (522107)** – 1038 osób, w tym 980 kobiet; w tym 33 absolwentów
- 3) **Obuwnik przemysłowy (744304)** – 343 osoby, w tym 315 kobiet; w tym 0 absolwentów
- 4) **Robotnik gospodarczy (914103)** – 324 osoby, w tym 155 kobiet; w tym 3 absolwentów
- 5) **Sprzątaczką (913207)** – 212 osób, w tym 208 kobiet; w tym 0 absolwentów
- 6) **Robotnik budowlany (931301)** – 190 osób, w tym 8 kobiet; w tym 2 absolwentów
- 7) **Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932104)** – 183 osoby, w tym 136 kobiet; w tym 2 absolwentów
- 8) **Asystent ekonomiczny (341902)** – 150 osób, w tym 128 kobiet; w tym 3 absolwentów
- 9) **Szwaczka (743604)** – 131 osób, w tym 128 kobiet; w tym 0 absolwentów
- 10) **Pracownik biurowy (419101)** – 130 osób, w tym 118 kobiet; w tym 2 absolwentów
- 11) **Kucharz (512201)** – 121 osób, w tym 97 kobiet; w tym 2 absolwentów
- 12) **Ślusarz (722204)** – 106 osób, w tym 8 kobiet; 5 absolwentów
- 13) **Opiekunka domowa (513301)** – 86 osób, w tym 85 kobiet; 0 absolwentów
- 14) **Magazynier (413103)** – 80 osób, w tym 39 kobiet; 1 absolwent

- 15) *Pozostali rolnicy produkcji roślinnej* (611190) – 79 osób, w tym 59 kobiet; 0 absolwentów
- 16) *Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych* (723190) – 76 osób, w tym 0 kobiet;
4 absolwentów
- 17) *Murarz* (712102) – 75 osób, w tym 0 kobiet; 0 absolwentów
- 18) *Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* (613101) – 60 osób, w tym 52 kobiety;
2 absolwentów
- 19) *Pakowacz* (932103) – 59 osób, w tym 53 kobiety; 1 absolwent
- 20) *Dozorca* (915202) – 58 osób, w tym 29 kobiet; 0 absolwentów

2. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów)

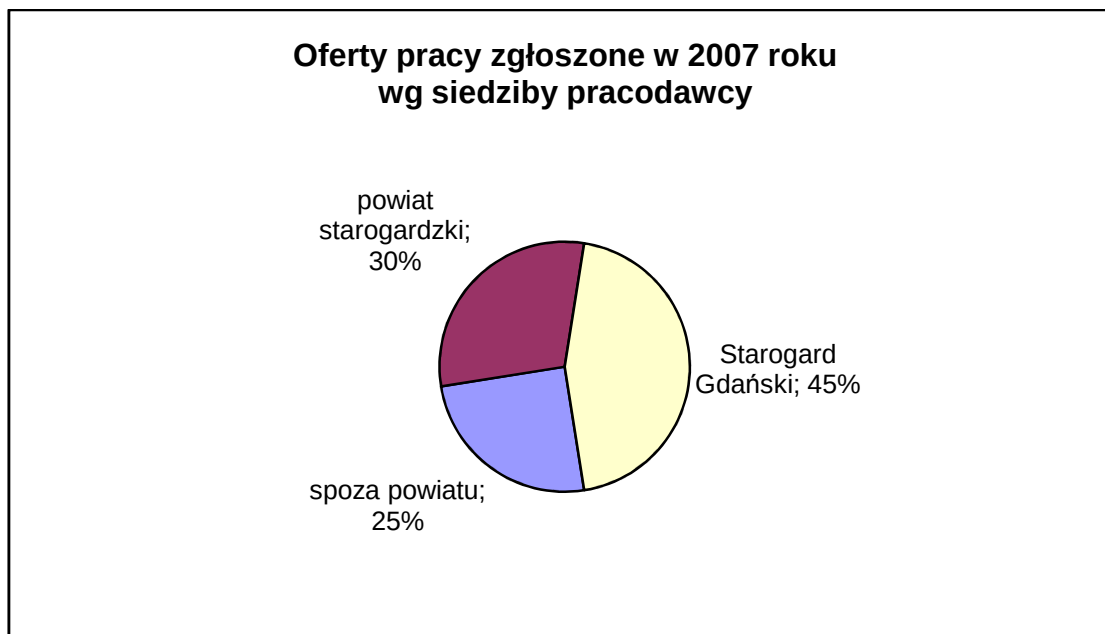
Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest nieustanny napływ nowych ofert zatrudnienia. Przez oferty pracy należy rozumieć zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło. W ciągu całego roku 2007 Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim pozyskał **6579** (w 2006 r. – **6311**) ofert pracy (subsydiowanych i niesubsydiowanych).

Warto w tym miejscu przyrzeć się bliżej ofertom pracy i dokonać podziału na poszczególne miesiące (wykres 2), oraz oferty pracy zgłaszane przez pracodawców mających swoją siedzibę na terenie powiatu starogardzkiego lub poza nim (wykres nr 3). Dane te świadczą bowiem o coraz większej mobilności potencjalnych pracodawców, którzy nieustannie poszerzają obszar poszukiwań i nie ograniczają się do pozyskiwania pracowników jedynie w miejscu siedziby firmy.

WYKRES 5 Oferty pracy w poszczególnych miesiącach

Styczeń	509
Luty	502
Marzec	793
Kwiecień	524
Maj	695
Czerwiec	720
Lipiec	577
Sierpień	588
Wrzesień	604
Październik	496
Listopad	347
Grudzień	224

WYKRES NR 6

2.1 Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku według rodzaju działalności pracodawcy

Najwięcej wolnych miejsc pracy dotyczyło pracodawców działających w następujących sektorach:

- przetwórstwo przemysłowe (**1078** ofert pracy),
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (**679** ofert pracy),
- budownictwo (**392** oferty pracy),
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna (**364** oferty pracy),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne (**159** ofert pracy),
- transport, gospodarka magazynowa i łączność (**114** ofert pracy),

- hotele i restauracje (**103** oferty),
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (**101** ofert pracy),
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna (**98** ofert pracy).

TABELA NR 2

Sekcja PKD	Bezrobotni, którzy zarejestrowali się w 2007 roku wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	101	106
Rybnictwo	0	0
Górnictwo	1	0
Przetwórstwo przemysłowe	1078	2215
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	13	14
Budownictwo	392	854
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	679	1269
Hotele i restauracje	103	186
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	114	208
Pośrednictwo finansowe	13	148
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	88	267
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	150	427
Edukacja	51	163
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	98	260
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	364	458
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	7	4
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	3520	0
Ogółem	6772	6579

2.2 Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku według zawodów

Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w następujących zawodach:

- sprzedawca, handlowiec, kasjer handlowy, przedstawiciel handlowy, specjalista ds. marketingu i handlu;
- robotnik gospodarczy (większość dotyczyła miejsc refundowanych z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego);
- pracownik biurowy, pracownik administracyjny (większość jednak dotyczyła miejsc refundowanych z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego);
- stolarz, tapicer;
- ślusarz, spawacz, monter kadłubów okrętowych, monter konstrukcji stalowych, monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, tokarz;
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle;
- szwaczka;
- pielęgniarka, opiekun w domu opieki społecznej;
- murarz, robotnik budowlany, cieśla, zbrojarz, brukarz, malarz budowlany, robotnik drogowy;
- kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu osobowego, operator koparek i zwałowarek;
- pracownik ochrony mienia i osób;
- pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani;
- magazynier, pakowacz;
- kucharz, kelner, pomoc kuchenna;
- rozbieracz – wykrawacz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym;
- nauczyciel języka obcego;
- agent ubezpieczeniowy.

TABELA NR 3

Struktura ofert pracy wg zawodów:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku	Rodzaj zawodu
1	"522107"	Sprzedawca	640	nadwyżkowy
2	"914103"	Robotnik gospodarczy	390	deficytowy
3	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	383	deficytowy
4	"742204"	Stolarz	251	deficytowy
5	"722204"	Ślusarz	189	nadwyżkowy
6	"932190"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	181	deficytowy
7	"743604"	Szwaczka	180	deficytowy
8	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	157	deficytowy
9	"712102"	Murarz	147	deficytowy
10	"931301"	Robotnik budowlany	128	nadwyżkowy
11	"743702"	Tapicer	120	deficytowy
12	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	120	deficytowy
13	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	116	deficytowy
14	"742207"	Stolarz meblowy	109	deficytowy
15	"413103"	Magazynier	107	zrównoważony
16	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	105	deficytowy
17	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	98	deficytowy
18	"721401"	Monter kadłubów okrętowych	98	deficytowy
19	"712301"	Cieśla	82	deficytowy
20	"829190"	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	81	deficytowy
21	"932103"	Pakowacz	77	deficytowy
22	"512201"	Kucharz	76	nadwyżkowy
23	"712204"	Zbrojarz	71	deficytowy
24	"512302"	Kelner	63	deficytowy
25	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	59	zrównoważony
26	"712401"	Brukarz	59	deficytowy
27	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	55	zrównoważony
28	"741103"	Rozbieracz-wykrawacz	50	deficytowy
29	"421102"	Kasjer handlowy	49	deficytowy
30	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	47	deficytowy

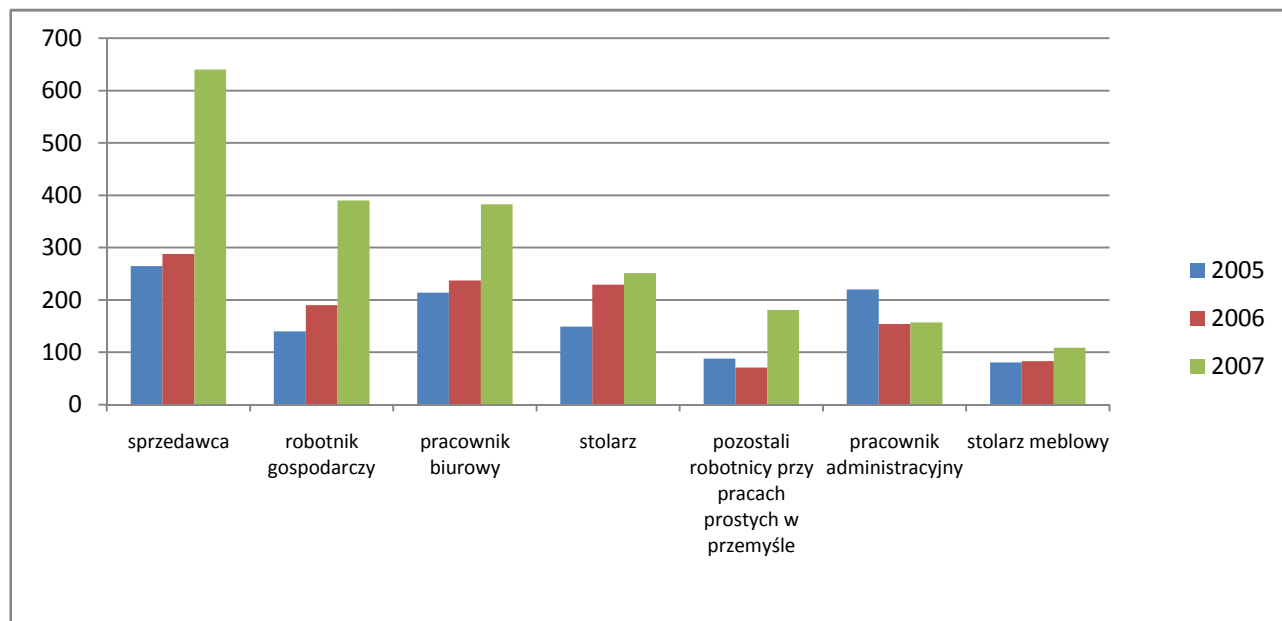
Z powyższej tabeli wynika, że największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców dotyczyło przede wszystkim pracowników z branży przemysłu lekkiego, handlu i usług a także

branży budowlanej i transportowej. Poszukiwani byli również często pracownicy administracyjno-biurowi średniego szczebla.

Warto w tym miejscu przyjrzeć się zmianom, jakie nastąpiły w zapotrzebowaniu na poszczególne zawody w porównaniu z rokiem ubiegłym. W roku 2007 w porównaniu do roku 2006 wzrosło zapotrzebowanie na pracowników w zawodach:

- *sprzedawca* – wzrost o 352 oferty,
- *robotnik gospodarczy* – wzrost o 200 ofert,
- *pracownik biurowy* – wzrost o 146 ofert,
- *stolarz* – wzrost o 22 oferty,
- *pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle* – wzrost o 110 ofert,
- *pracownik administracyjny* – wzrost o 3 oferty,
- *tapicer* – wzrost o 31 ofert,
- *stolarz meblowy* – wzrost o 26 ofert

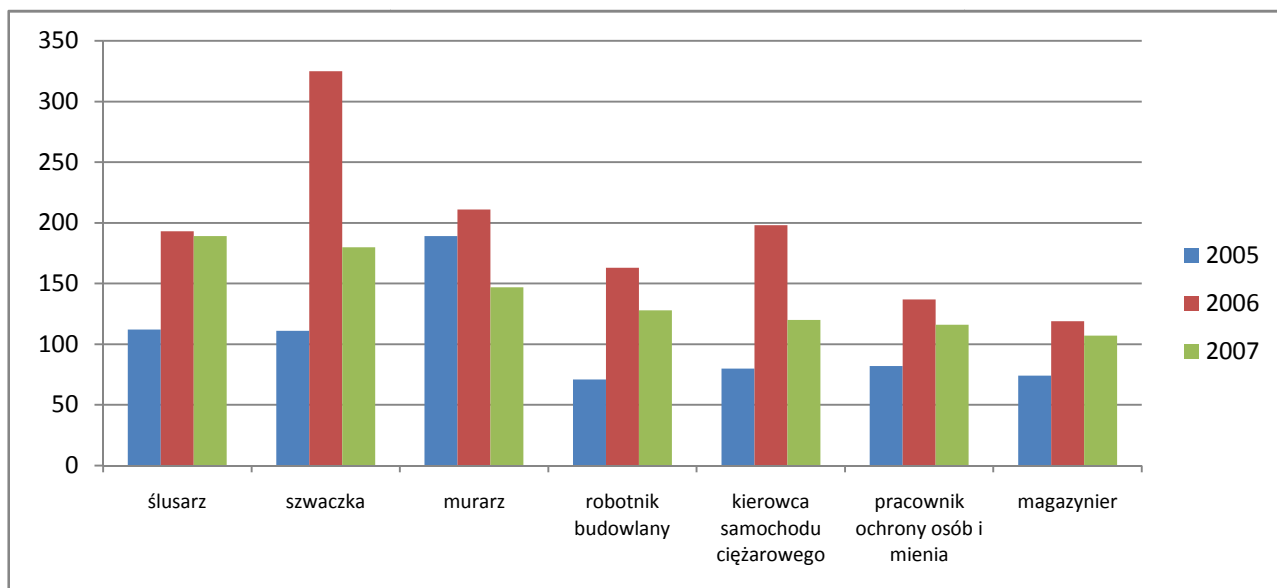
WYKRES NR 7

Tendencja spadkowa w 2007 r. w stosunku do 2006 r. dotknęła takie zawody jak:

- **ślusarz** – spadek o 4 oferty,
- **szwaczka** – spadek o 145 ofert,
- **murarz** – spadek o 64 oferty,
- **robotnik budowlany** – spadek o 35 ofert,
- **kierowca samochodu ciężarowego** – spadek o 78 ofert,
- **pracownik ochrony osób i mienia** – spadek o 21 ofert,
- **magazynier** – spadek o 12 ofert.

WYKRES 8

W 2007 r. w powiecie starogardzkim działalność gospodarczą prowadziło 7267 podmiotów gospodarczych (dane Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Gdańsku, liczba obejmuje jedynie podmioty aktywne). W przeważającej części, bo w niemal 95%, są to firmy małe zatrudniające poniżej 10 pracowników. Drugą największą pod względem liczebności grupę (4,1% firm ogółem) stanowią podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Około 40 przedsiębiorców zatrudnia od 50 do 99 pracowników, niewiele mniej – 28 od 100 do 249 pracowników. W czterech przedsiębiorstwach zatrudnienie przekracza 250 osób, z tego w dwóch jest wyższe od 500.

Syntetyczny miernik poziomu przedsiębiorczości, jakim jest liczba podmiotów gospodarki narodowej przeliczona na 10000 mieszkańców kwalifikuje powiat starogardzki do grupy powiatów cechujących się niskim poziomem przedsiębiorczości. Wynosząca 789 wartość wskaźnika stanowi około 76% średniej wojewódzkiej i jest o blisko 60% niższa od wartości odnotowanej w najbardziej przedsiębiorczym z powiatów województwa, czyli Sopocie.

Pozytywnie należy natomiast oceniać obserwowane w okresie 2002-2006 zmiany. Powiat starogardzki charakteryzuje się najwyższą w województwie dynamiką zmian. Liczba przedsiębiorstw przeliczona na 10000 mieszkańców wzrosła w omawianym okresie o blisko 20%⁵.

⁵ „Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy dla powiatu starogardzkiego na lata 2007-2013”
Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, red. M. Nowicki, Starogard Gd. 2007

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Wiele czynników rynku pracy ma wpływ na generowanie pracowników w zawodach, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw. **zawodów „nadwyżkowych”** oraz **„zawodów deficytowych”**. Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim próbuje przeciwdziałać zjawisku występowania zawodów nadwyżkowych oraz niedoborów, które obrazują zawody deficytowe, poprzez dostosowywanie systemu szkolenia bezrobotnych a także liczne instrumenty wspierające bezrobotnych oraz pracodawców m.in. kierowanie bezrobotnych na miejsca stażowe lub przygotowania zawodowego w celu zdobycia przez nich odpowiednich kwalifikacji u samych pracodawców. Bardzo ważnym działaniem jest również przekazywanie informacji przez Powiatowy Urząd Pracy na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych instytucjom edukacyjnym funkcjonującym na terenie powiatu starogardzkiego.

Wprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu wskazanie struktury bezrobotnych wg posiadanych przez nich zawodów oraz zapotrzebowania kadrowego zgłaszanego przez pracodawców. Powstanie takiej bazy informacyjnej może być wykorzystane przez szkoły ponadgimnazjalne do dostosowywania kierunków kształcenia młodzieży pod potrzeby pracodawców, aby absolwenci tych szkół mogli zdobyć odpowiednie kwalifikacje i umiejętności, a tym samym nie znaleźć się w ewidencji Urzędów Pracy jako osoby bezrobotne.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowić może też cenne źródło informacji dla pracodawców o ilości osób na rynku pracy w interesujących ich zawodach, a tym samym o potencjalnych pracownikach. Wiedza ta może mieć szerokie zastosowanie w przyszłej polityce kadrowej pracodawców.

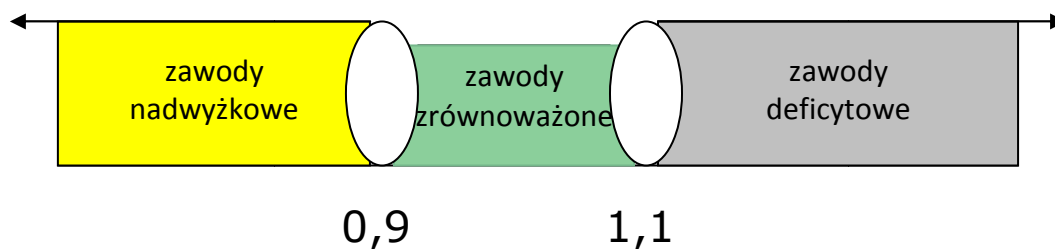
Wprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wiąże się również z prognozowaniem zawodów, na które w przyszłości będzie większe lub mniejsze zapotrzebowanie, co ustabilizuje rynek pracy i ograniczy bezrobocie do takiego stanu, w którym bezrobotny będzie miał możliwość podjęcia pracy w swoim zawodzie lub po prostu

wybrać lepszą dla siebie ofertę pracy, a pracodawcy będą mieli szansę zatrudnienia osób o kwalifikacjach odpowiadających profilowi prowadzonej przez nich działalności.

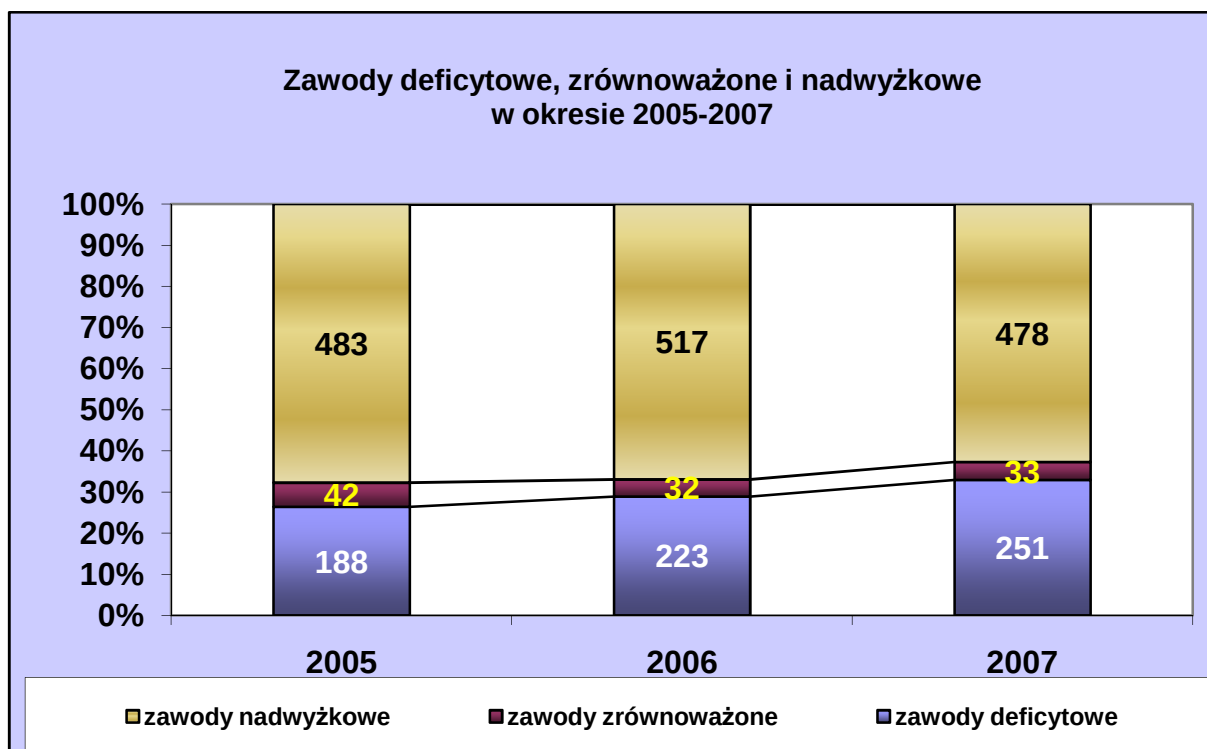
Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to **zawody deficytowe**
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $< 0,9; 1,1 >$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**

WYKRES NR 9

WYKRES NR 10

3.1. Zawody nadwyżkowe

Liczba zawodów nadwyżkowych, czyli takich, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie na koniec 2007 r. w powiecie starogardzkim wynosiła **478 (na koniec 2006 roku 517)**.

Im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki tym bardziej nadwyżkowy jest zawód. Wartość wskaźnika intensywności nadwyżki „0,0000” wskazuje na to, że w danej grupie w badanym okresie nie zgłoszono ofert pracy, natomiast rejestrowali się bezrobotni (wyłączając zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy i nie zarejestrowano bezrobotnych). W 2007 roku, aż **359** zawodów miało wskaźnik intensywności nadwyżki wynoszący „0,0000”, dlatego w tabeli nr 4 wybrano tylko 30 zawodów, które były najbardziej nadwyżkowe w 2007 roku (określanych wzorem $W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$).

TABELA NR 4

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"000000"	Bez zawodu	0,006
2	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	0,0222
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,0256
4	"741201"	Cukiernik	0,0303
5	"913101"	Pomoc domowa	0,04
6	"311103"	Technik analityk	0,0667
7	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,0667
8	"512202"	Kucharz małej gastronomii	0,0714
9	"241102"	Ekonomista	0,0769
10	"621201"	Ogrodnik terenów zieleni	0,0769
11	"744304"	Obuwnik przemysłowy	0,0839
12	"631101"	Drwal	0,0909
13	"713203"	Posadzkarz	0,0909
14	"311911"	Technik technologii drewna	0,0968
15	"222108"	Specjalista ochrony środowiska	0,1429
16	"816204"	Palacz kotłów c.o. gazowych	0,1538
17	"221102"	Biolog	0,1667
18	"232109"	Nauczyciel języka polskiego	0,1667

19	"346103"	Opiekunka środowiskowa	0,1667
20	"743501"	Krojczy	0,1818
21	"513301"	Opiekunka domowa	0,186
22	"311209"	Technik ochrony środowiska	0,1875
23	"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,1875
24	"122901"	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,1905
25	"241302"	Doradca personalny	0,2
26	„741203”	Piekarz	0,2174
27	„244104”	Pedagog	0,2222
28	„122401”	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	0,2222
29	„932101”	Konserwator części	0,2308
30	„741104”	Rzeźnik wędliniarz	0,2308

3.2. Zawody deficytowe

Ranking zawodów deficytowych to cenna wskazówka przede wszystkim dla instytucji edukacyjnych, które powinny przeanalizować i ewentualnie zweryfikować kierunki kształcenia młodzieży. Aby zminimalizować ryzyko generowania absolwentów, którzy następnie zasilą szeregi osób bezrobotnych w wyniku niedostosowania edukacji zawodowej do potrzeb lokalnego rynku pracy, to właśnie w tych kierunkach w pierwszej kolejności powinna odbywać się edukacja w placówkach oświatowych na terenie powiatu starogardzkiego.

W 2007 roku **251** zawodów było zawodami deficytowymi (na koniec 2006 roku było 223), z czego **144** miało wskaźnik MAX, a **107** miało wskaźnik intensywności deficytu zawodów wynoszący powyżej 1.1.

W **tabeli nr 5** przedstawiono zawody deficytowe, gdzie w badanym okresie zostały zgłoszone oferty pracy i **byli zarejestrowani bezrobotni w danym zawodzie** (czyli wskaźnik wynoszący powyżej 1.1). Ze względu na dużą liczbę takich zawodów wybrano zaledwie **30** zawodów, gdzie wskaźnik intensywności deficytu zawodów prezentował najwyższą wartość.

TABELA NR 5

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w 2007 roku
1	"232108"	Nauczyciel języka obcego	34
2	"722301"	Frezer	26
3	"713201"	Glazurnik	18
4	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	18
5	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	17,5
6	"741103"	Rozbieracz-wykrawacz	16,6667
7	"721401"	Monter kadłubów okrętowych	14
8	"714202"	Lakiernik wyrobów drzewnych	13
9	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	12,25
10	"348202"	Bibliotekarz	9
11	"721403"	Monter konstrukcji stalowych	7,8
12	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	7,5
13	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	6,6
14	"712204"	Zbrojarz	6,4545
15	"347601"	Animator kultury	6
16	"916201"	Robotnik placowy	5,6667
17	"311302"	Technik elektryk	5,5
18	"712301"	Cieśla	5,125
19	"233104"	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	5
20	"245101"	Dziennikarz	4,5
21	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	4,3333
22	"713302"	Tynkarz	4,1429
23	"722102"	Kowal	4
24	"828501"	Monter mebli	4
25	"741105"	Ubojowy	3,8333
26	"224101"	Pielęgniarka	3,75
27	"828303"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	3,6667
28	"713603"	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	3,3333
29	"712904"	Monter rusztowań	3,25
30	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	3,2222

3.3. Zawody zrównoważone

Na rynku pracy w powiecie starogardzkim wystąpiły **33** zawody zrównoważone (na koniec 2006 roku było ich 32), tj. takie, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1.

TABELA NR 6

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik Intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"742302"	Pilarz	1,0909
2	"913204"	Pomoc kuchenna	1,0606
3	"413103"	Magazynier	1,0388
4	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	1,0351
5	"121102"	Dyrektor wykonawczy	1
6	"121205"	Zastępca dyrektora/prezesa do spraw techniczno-produkcyjnych	1
7	"131901"	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany	1
8	"232104"	Nauczyciel fizyki i astronomii	1
9	"232106"	Nauczyciel historii	1
10	"232110"	Nauczyciel matematyki	1
11	"241203"	Specjalista bankowości	1
12	"241915"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	1
13	"244505"	Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	1
14	"311206"	Technik drogownictwa	1
15	"311802"	Kreślacz techniczny	1
16	"312201"	Operator sprzętu komputerowego	1
17	"315201"	Diagnosta samochodowy	1
18	"322301"	Asystentka stomatologiczna	1
19	"343190"	Pozostali pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	1
20	"412104"	Fakturzystka	1
21	"414104"	Kurier	1
22	"419102"	Pracownik do spraw ewidencji ludności	1
23	"419103"	Pracownik do spraw osobowych	1
24	"514990"	Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
25	"515905"	Ratownik wodny	1
26	"714190"	Pozostali malarze budowlani i pokrewni	1
27	"731306"	Złotnik – jubiler	1

28	"732402"	Galwanizer	1
29	"811204"	Operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych	1
30	"821104"	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	1
31	"833202"	Operator maszyn drogowych [zawód szkolny: Mechanik maszyn i urządzeń drogowych]	1
32	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	0,9821
33	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,9048

3.4 Szansa uzyskania oferty pracy w zawodzie

Uwzględniając średniomiesięczną liczbę ofert pracy w danym zawodzie (grupie zawodów) będącą w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim w 2007 roku oraz średniomiesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie (grupie zawodów) w 2007 r., możliwe jest obliczenie wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w danym zawodzie (grupie zawodów).

Grupy zawodów (czterocyfrowy kod zawodu) o największej szansie uzyskania oferty pracy przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 7

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
1	"1313"	Kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie	MAX
2	"7138"	Monterzy systemów rurociągowych* (zawód szkolny: Monter systemów rurociągowych - obejmuje grupę elementarną 7138)	MAX
3	"2444"	Psycholodzy i pokrewni	MAX
4	"3453"	Funkcjonariusze Służby Więziennej	8,3332
5	"2231"	Lekarze	2,1666
6	"8111"	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	1,7143
7	"2148"	Inżynierowie geodeci i kartografowie	1,3332
8	"7212"	Spawacze i pokrewni	1,2586
9	"7214"	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	1,2432
10	"2232"	Lekarze dentyści	1
11	"4221"	Informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni	1
12	"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	0,9523

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim za rok 2007

13	"3411"	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni	0,8332
14	"2239"	Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani	0,8095
15	"3412"	Pośrednicy ubezpieczeniowi	0,7857
16	"3476"	Animatorzy kultury	0,6667
17	"8334"	Operatorzy wózków podnośnikowych	0,6667
18	"8232"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,5833
19	"8152"	Operatorzy urządzeń do obróbki cieplnej chemikaliów i pokrewni	0,5833
20	"7133"	Tynkarze i pokrewni	0,55
21	"8271"	Operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa mięsa i ryb	0,5333
22	"2149"	Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
23	"8253"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,4545
24	"2431"	Archiwiści i muzealnicy	0,4444
25	"7137"	Monterzy sieci komunalnych* (zawód szkolny: Monter sieci komunalnych - obejmuje grupę elementarną 7137)	0,4333

4. Edukacja

Powiat starogardzki charakteryzuje ponadprzeciętna liczba obiektów szkolnych, uczniów i absolwentów szkół gimnazjalnych, średnich i zawodowych. Ponadto istnieją instytucje pozaszkolne, przygotowujące do zawodu. Dobrze rozwinięte jest szkolnictwo zawodowe dla dorosłych, jednak popyt na nie jest stosunkowo niski, a jeśli jest – to głównie ze strony kobiet.

Zestawiając profil wykształcenia absolwentów szkół zawodowych oraz wyniki rekrutacji do szkół zawodowych z listą zawodów, w których pod koniec roku 2007 było zarejestrowanych najwięcej bezrobotnych można wnioskować, że szkoły zawodowe w niewystarczającym stopniu dostosowują ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy. Większość szkół zawodowych kształci i prowadzi rekrutację w zawodach generujących bezrobocie, przede wszystkim: sprzedawca, asystent ekonomiczny, kucharz czy pracownik biurowy⁶.

Dwie trzecie osób uczących się po ukończeniu obecnej szkoły zamierza podjąć pracę zawodową zgodną z kierunkiem wykształcenia. Na szansę podjęcia takiej pracy ma nadzieję ponad połowa z nich. W swoje możliwości najbardziej wierzą osoby mieszkające w dużych miastach, nieco mniej - mieszkańcy mniejszych miejscowości⁷.

Biorąc pod uwagę długofalowe trendy rozwoju gospodarczego, związane przede wszystkim z postępującą intelektualizacją pracy i powiązaniem z nią wzrostem znaczenia sektora usług, w szczególności odnoszących się do generowania, przetwarzania oraz zarządzania informacją i wiedzą, podkreślić należy znaczenie szkolnictwa wyższego dla rynku pracy. Wielkość oraz struktura napływu absolwentów tych szkół w istotny sposób determinuje jakość zasobów pracy.

Niepokojące sygnały płyną z obszaru szkolnictwa wyższego. W tym roku akademickim naukę na pierwszym roku rozpoczęło 455 tys. osób. Największą popularnością cieszyły się pedagogika, prawo, zarządzanie, ekonomia i administracja. Tak wynika z informacji

⁶ „Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy dla powiatu starogardzkiego na lata 2007-2013” Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, red. M. Nowicki, Starogard Gd. 2007

⁷ Analiza regionalnych rynków pracy województwa pomorskiego. Raport z badania mieszkańców i firm. PBS DGA Sp. z o.o., Sopot, listopad 2007 r.

Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wśród 20 najbardziej popularnych kierunków znalazły się tylko cztery ścisłe: informatyka, budownictwo, biotechnologia i ochrona środowiska. Z danych GUS wynika, że tylko około 14 proc. młodzieży wybiera studia techniczne i matematyczno-przyrodnicze, a największą przeszkodą dla rozwoju wielu firm będzie brak wykwalifikowanych pracowników. Pracodawcy oceniają, że przy obecnym poziomie kształcenia już za pięć lat zabraknie około 75 tys. inżynierów. Dlatego warto zachęcać młodzież do studiowania na kierunkach ścisłych⁸.

Instytucje edukacyjne to podmiot, na którym skupia się uwaga zarówno tych, którzy korzystają bezpośrednio z ich działania – uczniowie, studenci i kursanci, jak i ci, którzy będą wykorzystywać „produkt” owych instytucji, tzn. zasoby ludzkie – wyposażonych w kwalifikacje potencjalnych pracowników. Istotnym zatem elementem dyskusji nad ofertą kształcenia szkolnictwa zawodowego i ogólnego, potrzebami rynku pracy analizowanymi z uwzględnieniem możliwości szkół, jest głos pracodawców.

Wyniki badania w szkołach ponadgimnazjalnych i uczelni wyższej

Celem badania było uzyskanie informacji o liczbie absolwentów według zawodów, którzy ukończyli szkołę w roku bieżącym oraz o przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów w roku przyszłym.

Badania ankietowe przeprowadzone zostały w szkołach ponadgimnazjalnych i szkole wyższej, zlokalizowanych na terenie powiatu starogardzkiego na przełomie kwietnia i maja 2008 roku.

Wyniki badania charakteryzują sytuację na rynku pracy absolwentów w powiecie starogardzkim, z uwzględnieniem grup zawodów, rodzajów szkół, gmin itp.

W badaniu wzięły udział następujące szkoły:

- Zaoczne Liceum Uzupełniające w Starogardzie Gdańskim
- Zaoczne Liceum Ponadgimnazjalne w Starogardzie Gdańskim
- Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Czarnej Wodzie

⁸ Jolanta Góra, „Polska nadal kształci najwięcej pedagogów”, Gazeta Prawna Nr 61 (2183) czwartek, 27 marca 2008 r.

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Czarnej Wodzie
- II Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gdańskim
- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Starogardzie Gdańskim
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Starogardzie Gdańskim
- I Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Starogardzie Gdańskim
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Skarszewach przy Zespole Szkół Publicznych
- Technikum Żywnienia i Gospodarstwa Domowego w Smętowie Granicznym
- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych przy Zespole Szkół Gospodarki Żywnościowej w Smętowie Granicznym
- II Liceum Profilowane przy Zespole Szkół Zawodowych w Starogardzie Gdańskim
- Technikum Nr 2 przy Zespole Szkół Zawodowych w Starogardzie Gdańskim
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 przy Zespole Szkół Zawodowych w Starogardzie Gdańskim
- Technikum Uzupełniające dla Dorosłych przy Zespole Szkół Zawodowych w Starogardzie Gdańskim
- Zaoczne Liceum Uzupełniające w Lubichowie
- Zaoczne Liceum Ponadgimnazjalne w Lubichowie
- Technikum Nr 1 w Zespole Szkół Ekonomicznych w Starogardzie Gdańskim
- I Liceum Profilowane w Zespole Szkół Ekonomicznych w Starogardzie Gdańskim
- Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Liceum Profilowane przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Technikum Rolnicze przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie

- Technikum Hodowli Koni przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Technikum Agrobiznesu przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Technikum Architektury Krajobrazu przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Technikum Uzupełniające dla Dorosłych przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Szkoła Policealna dla Dorosłych przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Bolesławowie
- Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Skórczu
- Liceum Profilowane przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Skórczu
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Skórczu
- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Skórczu
- Technikum przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Owidzu
- Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Owidzu
- Liceum Profilowane przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Owidzu
- Prywatne Policealne Studium Zawodowe „Wiedza” w Starogardzie Gdańskim
- Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Wiedza” w Starogardzie Gdańskim
- Prywatne Liceum Ogólnokształcące Uzupełniające dla Dorosłych „Wiedza” w Starogardzie Gdańskim
- Starogardzkie Autonomiczne Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Starogardzkich Szkół Autonomicznych
- Pomorska Wyższa Szkoła Polityki Społecznej i Gospodarczej w Starogardzie Gdańskim

TABELA NR 8

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2007	Przewidywani absolwenci w roku 2008
1	000000	Bez zawodu (absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych)	1265	1131
2	721304	Blacharz	12	6
3	721303	Blacharz samochodowy	5	7
4	741201	Cukiernik	6	9
5	713101	Dekarz	0	2
6	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	3	1
7	724201	Elektryk	9	15
8	514102	Fryzjer	16	6
9	742304	Krawiec	1	2
10	512202	Kucharz małej gastronomii	34	29
11	714202	Lakiernik	0	1
12	714103	Malarz tapeciarski	3	5
13	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	37	30
14	725110	Monter elektronik	6	2
15	713604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3	5
16	712102	Murarz	1	2
17	741203	Piekarz	11	20
18	741104	Rzeźnik wędliniarz	7	1
19	522107	Sprzedawca	88	114
20	742204	Stolarz	13	32
21	722204	Ślusarz	19	19
22	743702	Tapicer	3	2
23	343101	Technik administracji	12	0
24	341902	Technik ekonomista	67	65
25	341501	Technik handlowiec	44	45
26	321203	Technik hodowca koni	59	60
27	312102	Technik informatyk	19	11
28	311502	Technik mechanik	24	11
29	311503	Technik mechanizacji rolnictwa	0	20
30	341403	Technik organizacji usług gastronomicznych	33	27
31	412102	Technik rachunkowości	17	16
32	321208	Technik rolnik	24	34
33	311911	Technik technologii drewna	0	8
34	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	63	61

Biorąc pod uwagę strukturę zawodową absolwentów w powiecie starogardzkim warto zestawić informację o kierunkach kształcenia w określonych zawodach z danymi dotyczącymi pozyskiwanych ofert pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim, a także szans na zatrudnienie w danym zawodzie.

W tym celu przedstawione zostało poniżej zestawienie liczby absolwentów w danym zawodzie, liczby ofert w danym zawodzie oraz liczby osób zarejestrowanych w danym zawodzie.

TABELA NR 9

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2007	Przewidywani absolwenci w roku 2008	Liczba ofert w danym zawodzie w roku 2007	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wg stanu na 31.12.2007 r.
1	000000	Bez zawodu (absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych)	1265	1131	13	1313
2	721304	Blacharz	12	6	14	0
3	721303	Blacharz samochodowy	5	7	16	21
4	741201	Cukiernik	6	9	1	18
5	713101	Dekarz	0	2	16	20
6	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	3	1	8	13
7	724201	Elektryk	9	15	2	30
8	514102	Fryzjer	16	6	26	35
9	742304	Krawiec	1	2	14	40
10	512202	Kucharz małej gastronomii	34	29	3	33
11	714202	Lakiernik	0	1	26	10
12	714103	Malarz tapeciarz	3	5	8	5
13	723106 723105 723104	Mechanik pojazdów samochodowych / Mechanik samochodów osobowych / Mechanik samochodów ciężarowych	37	30	11 29 13	2 29 2
14	725110	Monter elektroniki	6	2	1	2
15	713604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3	5	36	23
16	712102	Murarz	1	2	147	75
17	741203	Piekarz	11	20	15	32
18	741104	Rzeźnik wędliniarz	7	1	3	15
19	522107	Sprzedawca	88	114	640	1038
20	742204	Stolarz	13	32	251	48
21	722204	Ślusarz	19	19	189	106
22	743702	Tapicer	3	2	120	34
23	343101	Technik administracji	12	0	157	50
24	341902	Technik ekonomista	67	65	6	150

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim za rok 2007

25	341501	Technik handlowiec	44	45	59	35
26	321203	Technik hodowca koni	59	60	4	4
27	312102	Technik informatyk	19	11	18	8
28	311502	Technik mechanik	24	11	0	21
29	311503	Technik mechanizacji rolnictwa	0	20	1	2
30	341403	Technik organizacji usług gastronomicznych	33	27	0	13
31	412102	Technik rachunkowości	17	16	5	14
32	321208	Technik rolnik	24	34	0	41
33	311911	Technik technologii drewna	0	8	3	17
34	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	63	61	0	40

Analizując powyższe dane można dojść do następujących wniosków:

1. Problem ze znalezieniem zatrudnienia mogą mieć osoby w następujących zawodach:

- Asystent ekonomiczny „341902”, gdzie na 6 zgłoszonych ofert pracy przypadałoby 150 osób bezrobotnych, natomiast przewidywana liczba absolwentów w 2008r. to 61 osób (w roku 2007 kierunek ten ukończyło 63 osoby)
- Technik żywienia i gospodarstwa domowego „321402”, gdzie nie było żadnej oferty pracy w tym zawodzie, a było 40 osób bezrobotnych,
- Technik hodowca koni „321203”, gdzie na 4 oferty były 4 osoby bezrobotne, natomiast przewidywana liczba absolwentów w 2008r. to 60 osób (w roku 2007 kierunek ten ukończyło 59 osób)
- Technik organizacji usług gastronomicznych „341403”, gdzie na 0 ofert pracy przypadało 13 osób zarejestrowanych jako bezrobotne, a przewidywanych absolwentów w 2008r. jest 27 (w roku 2007 ten kierunek ukończyły 33 osoby)
- Technik rolnik „321208”, gdzie nie było żadnej oferty pracy w tym zawodzie, a było 41 osób bezrobotnych, natomiast przewidywana liczba absolwentów w 2008r. to 34 osoby (w roku 2007 kierunek ten ukończyło 24 osoby)

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że absolwenci powyższych kierunków (oprócz Asystenta ekonomicznego), w zdecydowanej większości nie zasilą rejestru urzędu pracy, co potwierdza liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w tych zawodach w urzędzie pracy, ponieważ swoją drogę zawodową będą kontynuować uprawiając lub prowadząc hodowlę zwierząt w ramach własnego gospodarstwa. Natomiast absolwenci kierunku Asystent ekonomiczny w krótkim czasie po rejestracji

w urzędzie pracy w zdecydowanej większości podejmują staż absolwencki, dzięki któremu następuje ich aktywizacja zawodowa. Udział w stażu nie pozbawia ich statusu osoby bezrobotnej co wpływa na ogólną liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie.

2. Na podstawie zebranych danych prognozować można, że w niedługim czasie zaistnieje niedobór w następujących zawodach:

- Tapicer „743702”, gdzie na 120 ofert przypada 38 osób bezrobotnych, natomiast przewidywana liczba absolwentów wynosi zaledwie 3 osoby
- Dekarz „713101”, gdzie na 16 ofert pracy przypada 20 osób bezrobotnych, natomiast przewidywana liczba absolwentów wynosi zaledwie 2 osoby (w roku 2007 żaden absolwent nie legitymował się takim kierunkiem wykształcenia)
- Fryzjer „514102”, gdzie na 26 ofert pracy przypada 35 osób bezrobotnych, natomiast przewidywana liczba absolwentów wynosi 6 osób
- Murarz „712102”, gdzie na 147 ofert przypada 75 osób poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast przewidywana liczba absolwentów to zaledwie 2 osoby (w 2007 roku kierunek ten ukończyła tylko 1 osoba)
- Ślusarz „722204”, gdzie na 189 ofert pracy przypada 106 osób bezrobotnych w tym zawodzie, przewidywana liczba absolwentów 19 (w 2007 r. kierunek ten ukończyło również 19 osób)
- Stolarz „742204”, gdzie na 229 ofert pracy przypada 130 osób bezrobotnych, przewidywana liczba absolwentów to 14 osób
- Lakiernik wyrobów drewnianych „714202”, gdzie na 26 ofert pracy przypada 10 osób bezrobotnych, przewidywana liczba absolwentów to 1 (w 2007 r. żaden absolwent nie posiadał zawodu lakiernika)

Przedstawione powyżej kierunki edukacji powinny znaleźć się w obszarze szczególnego zainteresowania instytucji oświatowych naszego powiatu. Liczba ofert w tych zawodach wpływających do urzędu pracy w niekorzystny sposób koreluje z liczbą absolwentów. Nawet w przypadku takich zawodów jak Ślusarz czy Fryzjer, gdzie pozornie na jedną ofertę pracy przypada sporo osób bezrobotnych należy uwzględnić fakt, że kwalifikacje większości z tych osób uległy dezaktualizacji spowodowanej długą przerwą w wykonywaniu zawodu. Natomiast liczba absolwentów może okazać się niewystarczająca do zaspokojenia potrzeb lokalnego rynku pracy.

W ostatnim czasie przeprowadzono wiele badań mających na celu analizę potrzeb rynku pracy, uwzględniając możliwości szkół w skutecznym zaspokajaniu w kadry tegoż rynku. Kadry wyposażone w kwalifikacje najczęściej poszukiwane przez pracodawcę.

Jednym z takich badań jest opracowanie pt: „Strategia Zatrudnienia 2006-2008”⁹, której celem było określenie roli powiatowego urzędu pracy jako pośrednika w zatrudnieniu. Pracodawcy wypowiedzieli się poprzez kwestionariusz wywiadu pogłębionego, w którym wskazywali na liczne problemy pojawiające się na rynku pracy. W wypowiedziach badanych często pojawiał się wątek postaw związanych z wykonywaniem zawodu. Postawy jakie prezentują absolwenci, młodzi pracownicy są przedmiotem krytyki pracodawców. W ich opinii młodzi ludzie posiadają co prawda umiejętności pracowania, lecz brakuje im praktyk zawodowych lub jest ich za mało. Pracodawcy twierdzą, że szkoła ma uczyć motywacji do pracy, szacunku do pracy i pracodawcy, tym samym szacunku dla siebie. Postawy jakie w opinii badanych przejawiają pracownicy „świeżo” po szkołach pozostawiają wiele do życzenia, wg nich szkoły powinny takie postawy kształtować. Dla badanych pracodawców, programy szkolnictwa ogólnego i zawodowego są przeciążone informacjami teoretycznymi, przez co brakuje czasu na kształcenie praktycznych umiejętności. Pracodawcy podkreślają, że młodzież po szkołach nie jest dobrze przygotowana do zawodu, ponieważ często głęboka wiedza teoretyczna nie jest poparta odpowiednią praktyką i rzeczywistymi umiejętnościami.

Istotne miejsce w wypowiedziach badanych pracodawców zajmują spostrzeżenia dotyczące dokonującej się współcześnie ewolucji ogólnych trendów w edukacji. Przedmiotem uwagi badanych pracodawców stał się spadek ilości szkół zawodowych, technicznych i zawodowo sprofilowanych.¹⁰

O szansach młodych ludzi na rynku pracy, zarówno w momencie przejścia ze szkoły do pracy, jak i dalszym przebiegu ich kariery zawodowej, decydujące znaczenie mają ich kwalifikacje zawodowe. Jeśli zdefiniować je jako „wyuczone lub nabyte w drodze doświadczenia sprawności lub umiejętności potrzebne do wykonywania określonej pracy lub zadania w sposób kompetentny” to przed wszystkim zależą one od zasobu wiedzy zdobytej w procesie edukacji szkolnej. Poziom wykształcenia jest tu wiodący z punktu widzenia zdobytej wiedzy, ale nie bez znaczenia są także posiadane umiejętności. Z tego względu opisując kwalifikacje najczęściej odwołujemy się poziomu wykształcenia. W przypadku absolwentów rola systemu edukacji w pozyskiwaniu tych kwalifikacji z

⁹ „Strategia Zatrudnienia 2006-2008. Powiaty: kwidzyński, malborski, nowodworski, starogardzki, sztumski, tczewski”, Opracowanie Uniwersytet Gdański. Pracownia Realizacji Badań Socjologicznych, Malbork 2006

¹⁰ „Strategia Zatrudnienia 2006-2008. Powiaty: kwidzyński, malborski, nowodworski, starogardzki, sztumski, tczewski”, Opracowanie Uniwersytet Gdański. Pracownia Realizacji Badań Socjologicznych, Malbork 2006

punktu widzenia poziomu wykształcenia jest decydująca. Powinien on wobec tego dostosować się do zmieniającej się rzeczywistości społecznej i gospodarczej, tak aby jak najlepiej przygotować młodych ludzi do wyzwań związanych z pracą w dynamicznie przekształcającej się gospodarce.

Absolwenci z ostatnich kilku lat są lepiej wykształceni niż generacja z początku i połowy lat 90. Najnowsza generacja absolwentów wkracza na rynek lepiej przygotowana do pracy. Mają oni przed wszystkim wyższe kwalifikacje, coraz więcej młodych ludzi wybiera ścieżkę edukacji z nastawieniem na najwyższy poziom wykształcenia, stąd rosnący odsetek uczniów liceów ogólnokształcących. W powiecie starogardzkim liczba absolwentów liceów ogólnokształcących i profilowanych wynosiła w 2007 roku 1265, w roku 2008 będzie to 1131 absolwentów.

Z punktu widzenia szans absolwentów na rynku pracy ważny jest także poziom nauczania w szkole, dostosowanie programu kształcenia do potrzeb pracy zawodowej, a więc prawidłowe proporcje pomiędzy zajęciami teoretycznymi i praktycznymi, jakość realizowanych zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, a także możliwości wyboru zajęć dodatkowych.

Nie ulega wątpliwości, że możliwie szybkie pozyskanie interesującej pracy po zakończeniu nauki jest ważnym celem dla zdecydowanej większości absolwentów. Możliwość zrealizowania tych dążeń ma istotne znaczenie dla młodych ludzi, którzy wkraczając w dorosłe życie i samodzielność zawodową oczekują pozytywnej konfrontacji swoich wyobrażeń z rzeczywistością, pomyślnego sprawdzenia swoich kwalifikacji z wymaganiami na konkretnym stanowisku, zrealizowania swoich oczekiwań związanych z pracą. Niestety, te oczekiwania absolwentów okazywały się często niemożliwe do osiągnięcia, przynajmniej zaraz po ukończeniu nauki.

Dodajmy jeszcze, że szanse absolwentów na uzyskanie pracy zaraz po ukończeniu nauki są dość silnie zróżnicowane w zależności od poziomu wykształcenia. Stosunkowo największe możliwości podjęcia pracy mają absolwenci szkół wyższych, a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym, najmniejsze zaś – absolwenci szkół średnich ogólnokształcących. W lepszej sytuacji po ukończeniu nauki są też mężczyźni niż kobiety.¹¹

¹¹ Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji programu „Pierwsza Praca”, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Departament Rynku Pracy, Warszawa 2008

Wnioski

Na sytuację rynku pracy w powiecie starogardzkim ma wpływ wiele czynników. Nie tylko tempo rozwoju gospodarki i przybywanie miejsc pracy, które jest zbyt małe by wchłonąć większą część rejestrowanego bezrobocia, ale również struktura zawodowa samych bezrobotnych. Niedopasowanie posiadanego zawodu do potrzeb pracodawców, system kształcenia, który czasami bywa ukierunkowany na zaspokajanie chwilowej „mody” na poszczególne zawody niż na rzeczywiste zapotrzebowanie rynku pracy, mało zróżnicowana oferta szkoleniowa – to tylko niektóre z przyczyn przemawiających za prowadzeniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie aktualnych potrzeb rynku pracy. Należy jednak podkreślić, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doksztalających, ale na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, takich jak: planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, uwzględniania konieczności kilkakrotnych reorientacji zawodowych na przestrzeni całej kariery zawodowej. Częstym zjawiskiem jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę.

Wśród rzeszy osób bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji ich kwalifikacji, co w efekcie utrudnia ich powrót na rynek pracy, zauważa się też wciąż małą mobilność wśród osób bezrobotnych (choć z roku na rok mobilność ta wzrasta).

Powyższa analiza ujawniła pewne charakterystyczne fragmenty struktury samych bezrobotnych. Przede wszystkim na plan pierwszy wyłania się niezwykle liczna grupa osób bez zawodu, którą podzielić można na osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz wykształceniem ogólnokształcącym, przy czym założyć można, iż osoby z drugiej grupy będą kontynuować naukę i w rezultacie nabędą uprawnienia i kwalifikacje do wykonywania określonego zawodu.

Informacje zawarte w statystykach Powiatowego Urzędu Pracy nie pozwalają na pełne zidentyfikowanie zjawiska popytu i podaży na lokalnym rynku pracy. Odnoszą się one jedynie do bezrobocia rejestrowanego oraz tej części ofert pracy, która jest zgłaszana do urzędów pracy. Z prowadzonych wcześniej w powiecie starogardzkim badań pracodawców wynika, że poszukują oni pracowników innymi drogami: poprzez mass media, firmy rekrutacyjne czy awansowanie własnych pracowników. Niezbędny jest jednolity system przekazywania informacji między instytucjami zaangażowanymi (oświata, instytucje szkoleniowe, urzędy pracy).

Pracodawcy w 2007 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim zgłosili **6579** ofert pracy. Najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na następujące oferty pracy: sprzedawca (640), robotnik gospodarczy (390), pracownik biurowy (383), stolarz (251), spawacz elektryczny i gazowy (203), ślusarz (189), pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (181), szwaczka (180), pracownik administracyjny (157), murarz (147), robotnik budowlany (128), tapicer (120), kierowca samochodu ciężarowego (120), pracownik ochrony mienia i osób (116), stolarz meblowy (109), magazynier (107), monter kadłubów okrętowych (98), cieśla (82), pakowacz (77), kucharz (76), zbrojarz (71), kelner (63), handlowiec (59).

Bardzo znamienity i znaczący jest również fakt, że aż 66,3 % bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starogardzie Gdańskim to kobiety, a składane oferty przeznaczone były w przeważającej większości dla mężczyzn, przy czym pamiętać należy, że liczba składanych ofert pracy nie jest jednoznaczna z szansą uzyskania zatrudnienia w powyższych zawodach, ze względu na duży popyt na niektóre z nich, m.in. w zawodzie sprzedawcy, gdzie na 640 ofert przypadało 1038 osób, a zatem prawdopodobieństwo podjęcia pracy było zdecydowanie mniejsze niż w zawodzie pracownika biurowego, gdzie na 383 oferty pracy w tym zawodzie było zarejestrowanych 130 osób posiadających ten zawód. W analizie uwzględniany jest tylko zawód do statystyki, gdzie jeden bezrobotny ma tylko jeden zawód do statystyki (ostatni zawód bezrobotnego, w którym pracował lub w którym się wyuczył), a nie są uwzględniane uprawnienia osób bezrobotnych i dlatego na 120 ofert pracy w zawodzie kierowcy samochodu ciężarowego przypadało zaledwie 45 bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie, mimo iż prawo jazdy kat. C lub C+E posiadało znacznie więcej osób bezrobotnych.

Biorąc pod uwagę oferty pracy zgłaszane w 2007 roku w odniesieniu do sekcji PKD zaobserwowano, iż najwięcej pracodawców zgłaszających swoje oferty pracy zakwalifikowanych było do następujących rodzajów działalności: 1) Przetwórstwo przemysłowe; 2) Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; 3) Budownictwo; 4) Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna; 5) Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne.

W powiecie starogardzkim w 2007 roku wśród wszystkich zgłoszonych ofert pracy **dominowały zawody nadwyżkowe**, tj. takie, w których przeważały osoby poszukujące pracy nad liczbą zgłoszonych ofert pracy było ich aż 478, gdzie deficytowych było 251, a zrównoważonych 33.

Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami są przede wszystkim: jakościowy rozwój zasobów ludzkich, rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i doradztwa zawodowego – prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a profilem oferty dydaktycznej, rozwijanie i wspomaganie sektora usług, wspomaganie samozatrudnienia, wyrównywanie szans kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób w podeszłym wieku, kreowanie i prowadzenie regionalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu i - co najważniejsze - monitorowanie potrzeb pracodawców w zakresie zasobów ludzkich skoordynowane z systemem edukacji.

Spis wykresów:

- 1) Wykres nr 1. Liczba osób bezrobotnych w okresie od 2005 do 2007 roku – str. 5
- 2) Wykres nr 2. Stopa bezrobocia wg stanu na dzień 31.12.2007r. – str. 6
- 3) Wykres nr 3. Bezrobotni wg miast i gmin powiatu starogardzkiego na dzień 31.12.2007r. – str. 8
- 4) Wykres nr 4. Bezrobotni poprzednio pracujący zarejestrowani w 2007r. wg sekcji PKD – str. 10
- 5) Wykres nr 5. Liczba ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim w 2007r. – str. 15
- 6) Wykres nr 6. Oferty pracy zgłoszone w 2007r. wg siedziby pracodawcy – str. 16
- 7) Wykres nr 7. Stanowiska, w których było najwięcej zgłoszonych ofert pracy w 2007r. (wzrost w stosunku do 2006r.) – str. 20
- 8) Wykres nr 8. Stanowiska, w których było najwięcej zgłoszonych ofert pracy w 2007r. (spadek w stosunku do 2006r.) – str. 21
- 9) Wykres nr 9. Graficzna prezentacja wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów – str. 24
- 10) Wykres nr 10. Zawody deficytowe, zrównoważone, nadwyżkowe w latach 2005-2007 – str. 24

Spis tabel:

- 1) Tabela nr 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych kwartałach 2007r. – str. 7
- 2) Tabela nr 2. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie starogardzkim w 2007 r. – str. 17
- 3) Tabela nr 3. Struktura ofert pracy według zawodów zgłoszonych w 2007 roku w powiecie starogardzkim – str. 19
- 4) Tabela nr 4. Zawody nadwyżkowe w powiecie starogardzkim w 2007 r. – str. 25
- 5) Tabela nr 5. Zawody deficytowe w powiecie starogardzkim w 2007r. – str. 27

- 6) Tabela nr 6. Zawody zrównoważone w powiecie starogardzkim w 2007r. – str. 28
- 7) Tabela nr 7. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w grupie zawodów – str. 29
- 8) Tabela nr 8. Liczba absolwentów w powiecie starogardzkim w latach 2007-2008 – str. 35
- 9) Tabela nr 9. Liczba absolwentów w powiecie starogardzkim w latach 2007-2008 w zestawieniu z liczbą ofert pracy i osób bezrobotnych w danym zawodzie – str. 36

Aneks statystyczny

Mierniki stosowane do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k

$$\overline{N}_I^k = \overline{B}_I^k - \overline{O}_I^k$$

gdzie:

$\overline{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k
w danym roku,

$\overline{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k
w danym roku, przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\overline{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6}$$

$$\overline{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to **zawody deficytowe**

3) Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w danym roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6}$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w danym roku oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w danym roku obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.